Štvorec na deterministických, alternujúcich a booleovských automatoch

marec 2017

Alternujúce automaty

$M = (Q, \Sigma, \delta, s, F)$, kde δ mapuje $Q \times \Sigma$

$M = (Q, \Sigma, \delta, s, F)$, kde δ mapuje $Q \times \Sigma$ do

jediného stavu v DFA

δ	a	b
$\rightarrow q_1$	q_2	q_2
$\leftarrow q_2$	q_2	q_1

Alternujúce automaty

$M = (Q, \Sigma, \delta, s, F)$, kde δ mapuje $Q \times \Sigma$ do

jediného stavu v DFA

δ	a	b
$\rightarrow q_1$	q_2	q_2
$\leftarrow q_2$	q_2	q_1

zjednotenia stavov v NFA

δ	a	b
$\rightarrow q_1$	$q_1 \vee q_2$	q_2
$\leftarrow q_2$	q_2	q_1

Alternujúce automaty

$M = (Q, \Sigma, \delta, s, F)$, kde δ mapuje $Q \times \Sigma$ do

jediného stavu v DFA

δ	a	b
$\rightarrow q_1$	q_2	q_2
$\leftarrow q_2$	q_2	q_1

zjednotenia stavov v NFA

δ	a	b
$\rightarrow q_1$	$q_1 \vee q_2$	q_2
$\leftarrow q_2$	q_2	q_1

booleovskej funkcie v AFA/BFA

δ	a	b
$\rightarrow q_1$	q_2	$q_1 \wedge \neg q_2$
$\leftarrow q_2$	q_1	$\neg q_1$

Definícia AFA/BFA (od Fellah, Jürgensen, Yu)

BFA $A = (Q, \Sigma, \delta, g_s, F)$:

- $Q = \{q_1, \dots q_n\}$
- $\mathcal{B}_n$ ...booleovské funkcie n premenných $q_1, \dots, q_n$.
- $g_s \in \mathcal{B}_n$ ...počiatočná funkcia, pri AFA len jeden stav
- $\delta : Q \times \Sigma \to \mathcal{B}_n$ ...prechodová funkcia
  Rozšírime na $\mathcal{B}_n \times \Sigma^*$. Nech $g \in \mathcal{B}_n$, $a \in \Sigma$, $w \in \Sigma^*$:
  1. $\delta(g, \varepsilon) = g$;
  2. ak $g = g(q_1, q_2, \dots, q_n)$ tak
     $\delta(g, a) = g(\delta(q_1, a), \delta(q_2, a), \dots, \delta(q_n, a))$;
  3. $\delta(g, aw) = \delta(\delta(g, a), w)$.

BFA/AFA pre $L \Leftrightarrow$ DFA pre L^R

- Ak L je akceptovaný n stavovým BFA(AFA), potom L^R je akceptovaný 2^n stavovým DFA, (ktorý má 2^{n-1} stavov koncových).
- Ak jazyk L^R je akceptovaný 2^n stavovým DFA (s práve 2^{n-1} koncovými stavmi), potom L je akceptovaný n stavovým BFA (AFA).

Známe výsledky I

$L^2 = LL = \{uv \mid u \in L, v \in L\}$

- [Yu, Zhuang, Salomaa, 1994]
  Ak L je akceptovaný n stavovým DFA s k koncovými stavmi, tak minimálny DFA pre L^2 má najviac $n2^n - k2^{n-1}$ stavov.
- [Rampersad, 2006]
  Existuje DFA pre L s n stavmi, kde $k = 1$ taký, že min. DFA pre L^2 má $n2^n - 2^{n-1}$ stavov:

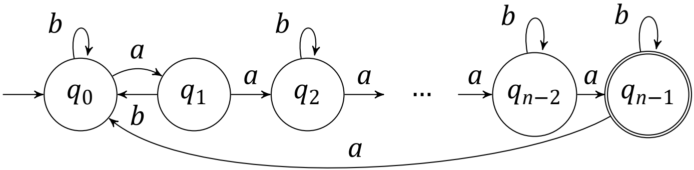

Známe výsledky II

- [Čevorová, Jirásková, Krajňáková, 2014]
  DFA pre štvorec Rampersadovho automatu s $k \leq n-2$ koncovými stavmi rozšírený o tretie písmeno má $n2^n - k2^{n-1}$ stavov.
  Vznikli 2 otvorené problémy:
  (P1) koľko stavov potrebuje štvorec binárneho automatu s $k \leq n-2$ koncovými stavmi
  (P2) aké veľké sú automaty pre štvorce jazykov, ktoré sú akceptované automatmi s jediným nekoncovým stavom

Veta 1

Pre každé $n \geq 3$ existuje binárny deterministický automat $M_{n,k}$ s n stavmi z ktorých je $k \leq n-2$ koncových taký, že minimálny DFA pre jazyk $L^2(M_{n,k})$ má $n2^n - k2^{n-1}$ stavov.

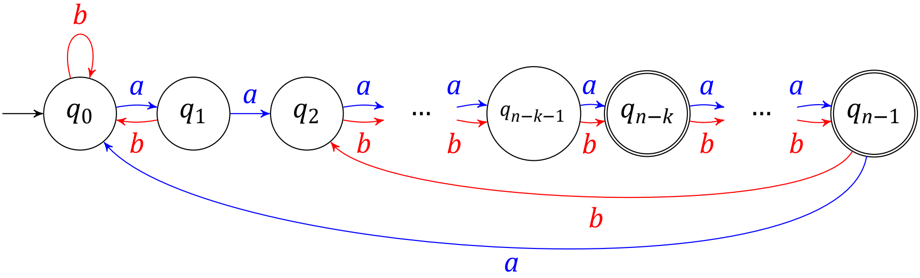

Štvorec na deterministických automatoch: $k = n - 1$

Nech DFA $M = (Q, \Sigma, \delta, q_0, F)$ je n stavový automat pre jazyk L s k koncovými stavmi.

- Ak $k = n - 1$, tak DFA pre L^2 môže mať najviac $n2^n - (n-1)2^{n-1} = (2n+2)2^{n-2}$ stavov
  ... nikdy však až toľko
- Ak $q_0 \in F$, tak DFA pre L^2 má najviac $(n+2)2^{n-2}$ stavov;
  - pre každé n sme našli binárny jazyk L, ktorého štvorec je taký zložitý

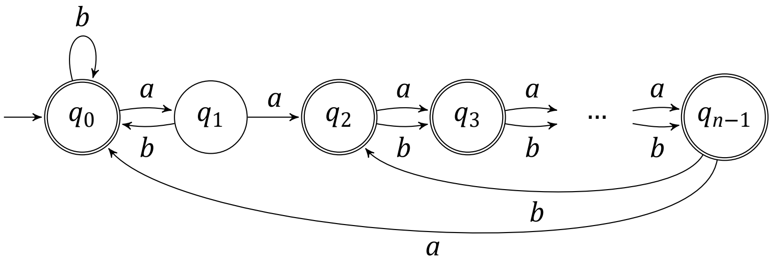

Štvorec na deterministických automatoch: $k = n - 1$

Nech DFA $M = (Q, \Sigma, \delta, q_0, F)$ je n stavový automat pre jazyk L s k koncovými stavmi.

- Ak $k = n - 1$, tak DFA pre L^2 môže mať najviac $(2n + 2)2^{n-2}$ stavov ... nikdy však až toľko
- Ak $q_0 \notin F$, tak DFA pre L^2 má najviac $(n + 3)2^{n-2}$ stavov;
  - našli sme ternárny jazyk taký, že DFA pre jeho štvorec má toľko stavov
  - našli sme však binárny jazyk, ktorého DFA pre štvorec má $(n + 3)2^{n-2} - 1$ stavov

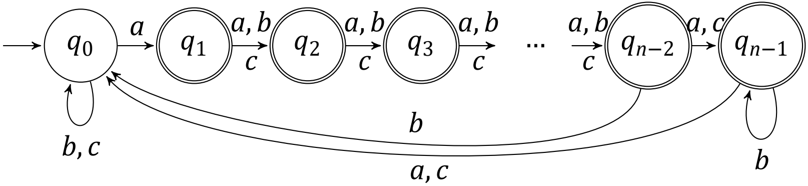

Využitie?

Využitie?

alternujúce automaty

- Ak $w = a_1 a_2 \cdots a_n \implies w^R = a_n \cdots a_2 a_1$
  $L^R = \{w^R \mid w \in L\}$
- [Fellah, Jürgensen, Yu, 1990]
  Ak L je akceptovaný n stavovým AFA,
  tak L^2 je akceptovaný $2^n + n + 1$ stavovým AFA.
- otvorený problém:
  Dosahuje sa však až taká veľká zložitosť?

Štvorec na alternujúcich automatoch

Naša odpoveď je ÁNO:

Veta 2

Pre každé n existuje binárny jazyk L akceptovaný n stavovým AFA taký, že minimálny AFA pre L^2 má $2^n + n + 1$ stavov.

Myšlienka dôkazu:

- $(L^2)^R = (L^R)^2$
- Nech L^R je jazyk akceptovaný $M_{2^n,2^{n-1}} \implies$
  1) L je akceptovaný AFA s n stavmi
  2) minimálny AFA pre L^2 má $2^n + n + 1$ stavov $\square$

Zovšeobecnenie pre zreťazenie:

Veta 3

Pre každé m a n existujú binárne jazyky K, L akceptované m a n stavovými AFA také, že minimálny AFA pre KL má $2^m + n + 1$ stavov.

Štvorec na booleovských automatoch

Booleovské automaty:

- počiatočná funkcia je ľubovoľná booleovská funkcia, napr. $g_s = q_1 \wedge \neg q_2$
- minimálny BFA pre štvorec má najviac $2^n + n$ stavov
- minimálny BFA pre zreťazenie má najviac $2^m + n$ stavov

Veta 4

Pre každé n existuje binárny jazyk L akceptovaný n stavovým BFA taký, že minimálny BFA pre L^2 má $2^n + n$ stavov.

Veta 5

Pre každé m a n existujú binárne jazyky K, L akceptované m a n stavovými BFA také, že minimálny BFA pre KL má $2^m + n$ stavov.

Ďakujem za pozornosť